

KALENDARZ EKOLOGA: 10 LISTOPADA I 14 LISTOPADA

W kalendarzu ekologa znajdziemy dwa ważne dni. Są to:

- 10 listopada - Dzień Jeża,
- 14 listopada - Dzień Czystego Powietrza.

10 listopada - Dzień Jeża

Teraz sobie smacznie śpią, nie wiedząc o swoim święcie.

W Polsce występują dwa gatunki jeży: wschodni (*Erinaceus concolor*) i europejski (*Erinaceus europaeus*). **Długość ich ciała sięga do 30 cm, a waga waha się w zależności od pory roku.** Przed hibernacją może to być nawet 2 kg, a po przezimowaniu spaść o ponad połowę tłuszczu przed zapadnięciem w sen zimowy. Drapieżniki te chętnie zjadają owady, dżdżownice, a nawet jaszczurki, węże (są do pewnego stopnia odporne na jad żmij), niewielkie gryzonie czy jaja ptaków. W poszukiwaniu pokarmu jednej nocy są w stanie przejść nawet 3 km.

Wyobrażenie o tym, że na grzbiecie noszą jabłka mija się z prawdą, co nie oznacza, że jeże nie wzbogacają swojej diety o owoce. Wizerunek jeża z jabłkiem na grzbiecie jest bardzo silnie utrwalony, gdyż powstał już w starożytności. I na pewno **nie żywią się mlekiem krowim, dorosłym jeżom może ono zaszkodzić.**

Gdy temperatura otoczenia spada do około 10°C **jeże zaczynają odczuwać senność, która związana jest ze spowolnieniem funkcji życiowych, m.in. szybkości pracy serca, przemiany materii i oddech.** Wtedy poszukują odpowiedniego miejsca do przezimowania. Chętnie wybierają sterty liści, gałęzi i nory innych zwierząt. W czasie snu zimowego liczba uderzeń serca spada ze 180 do 20 na minutę. Jeże śpią zwinięte w kulkę, łapki i pyszczek mają wtulone w brzuch.

Jak pomóc jeżom w tym ciężkim dla nich okresie?

- warto zostawić w ogródkach niezagospodarowane fragmenty,
- pod ogrodzeniem można zostawić trochę wolnego miejsca tak, by jeże i nie tylko mogły do niego wchodzić (jeże żywią się ślimakami, więc na ich obecności skorzystają rośliny),
- pozostawmy w swoim ogrodzie opadłe liście oraz gałęzie, to idealne miejsce na sen zimowy,
- wypalanie pozostałości po jesiennych porządkach, może być zabójcze dla jeży, unikajmy tego,
- już z kilku desek można zbudować domek hibernacyjny dla jeży, będzie on bezpieczny i ciepły dla przyszłego lokatora.

Czy wiesz że:

- dawniej używano krwi, części ciała i prochów jeża do produkcji lekarstw. Tylna ćwiartka tułowia zwierzęcia zmieszana ze smołą lub żywicą miała działać na porost włosów;
- uważano, że jeż przynosił szczęście, jeśli zamieszkał w okolicy domostwa;

- w Rzymie w IV w p.n.e. jeże były hodowane na mięso i igły, które wykorzystywano jako wrzeciono;
- igły jeża znalazły zastosowanie m.in. jako igły prosektoryjne. Zamocowane na wymionach bydła miały również odzwyczajać cielęta od picia mleka;
- jeśli spotkamy na spacerze jeża pamiętajmy, by go nie niepokoić i nie odciągać od ważnych czynności, w tym zdobywania pożywienia. Przestraszony lub zaniepokojony jeż zastyga w bezruchu zwinięty w kulkę na dłuższy czas.

Jeże to zwierzęta prawnie chronione.

14 listopada - Dzień Czystego Powietrza

Od naszych codziennych wyborów zależy jakość powietrza, którym oddychamy. Dlatego przypadający 14 listopada **Dzień Czystego Powietrza** jest doskonałą okazją do tego, by przypomnieć, że spalanie śmieci w domowych piecach niesie bardzo poważne konsekwencje nie tylko dla zdrowia i życia mieszkańców, ale także - dla środowiska.

Największy udział w zanieczyszczeniu powietrza w naszym kraju ma niska emisja, której źródłem są przede wszystkim spaliny samochodowe oraz dym z nieefektywnych i nieekologicznych pieców w domach jednorodzinnych.

Nierzadko – zamiast dobrej jakości paliwa - trafia do nich złej jakości węgiel oraz odpady, które powinny zostać poddane recyklingowi, a nie spłonąć w palenisku, generując trujący dym.

Mieszkańcy mogą wpłynąć na jakość powietrza, inwestując w środowisko. Taką możliwość dają między innymi ogólnopolskie Programy „Czyste Powietrze” oraz „Mój Prąd”, realizowane w ramach współpracy między Narodowym, a Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dzięki nim można zdobyć atrakcyjne dofinansowanie na wymianę systemu ogrzewania na ekologiczny, docieplenie domu, by uniknąć strat ciepła, a także montaż instalacji odnawialnych źródeł energii, by produkować prąd i ciepło na własne potrzeby z energii odnawialnej.

14 listopada jako Dzień Czystego Powietrza został ustanowiony w 2005 roku przez Fundację Ekologiczną Arka.

Pozdrawiam

Ewa Nowikow